

Katedra trestního práva

Posudek oponenta na diplomovou práci Vojtěcha Puše „Problémy trestní odpovědnosti za činy spáchané pod vlivem návykové látky“

Předložená diplomová práce obsahuje 52 stran textu a je přehledně členěna do úvodu, deseti základních kapitol a závěru. Vnější úprava práce je pěkná. Okruh použité literatury je v zásadě přiměřený zvolenému tématu práce. Až na dvě výjimky je však orientován pouze na tuzemské práce z období po roce 1990, když jinak starší a zahraniční prameny absentují. Po formální stránce splňuje předložená práce požadavky na ni kladené.

Diplomant si za téma své práce zvolil téma nepříliš často frekventované, a to zjevně pro svoji nespornou obtížnost. Téma je přiměřeně náročné na vyhledání a zpracování pramenného materiálu a současně poměrně náročnější na samotné obsahové zpracování, neboť se jedná o jednu z klíčových teoretických otázek základů trestní odpovědnosti. Z tohoto důvodu jde o téma určitě aktuální a jeho zpracování je bezesporu rovněž přínosné.

Po stručném úvodu, ve kterém diplomant charakterizuje cíl a zaměření své práce, se nejdříve věnuje vymezení základních pojmů: nepřičetnost, zmenšená přičetnost a duševní porucha, a to v rozsahu základních učebnicových výkladů. V poměrně rozsáhlé kapitole věnované historickému vývoji právní úpravy diplomant pohříchu nečerpá z dobových pramenů, ale z článků J. Říhy a P. Langerera. Nadto jsou zde některé nepřesnosti. Pokud jde o trestné činy podle § 186 a § 187 tr. zákona z roku 1950, pak chybí vystižení jejich základního rozdílu: v prvním případě vzniká stav nepřičetnosti, ve druhém nikoliv. Nerozumím tvrzení, že společenská nebezpečnost byla jediným rozdílem mezi případy *actio libera in causa dolosa* a *culposa* a § 12 odst. 2 tr. zákona z roku 1961. Novela č. 175/1990 Sb. nezměnila podstatu trestného činu opilství, ale pouze název trestného činu podle § 201, když název „opilství“ byl rezervován pro trestný čin podle § 201a. Pokud diplomant vyjadřuje kritické výhrady k zákonnému názvu trestného činu, činí tak zcela důvodně.

Jádrem práce je rozbor zákonných znaků trestného činu opilství podle § 360 tr. zákoníku z roku 2009. Provedená analýza je poměrně zdařilá, a to včetně upozornění na některá úskalí současné právní úpravy. Kladně třeba hodnotit též srovnání jednotlivých teoretických přístupů k povaze trestného činu opilství, které diplomant provádí na podkladě zpracované literatury. Diplomantu třeba rovněž přisvědčit, že jakkoliv bývá deklarováno, že ke kvazideliktu se nežádá zavinění, přesto při rozhodování o trestu bývá třeba tento kvazidelikt právně kvalifikovat, přičemž se ovšem bez posouzení druhu zavinění neobejdeme.

Řešení problematiky účastenství koresponduje převládajícím názorům teorie, avšak diplomant jí mohl věnovat hlubší pozornost a neomezovat se pouze na citace a parafráze pramenů. Problematika posuzování souběhu je řešena zcela správně.

Záslužně je zvláštní pozornost věnována problematice institutů actio libera in causa dolosa a culposa. Zde postrádám jasné odlišení od případů spadajících pod ustanovení § 360 tr. zák. o trestném činu opilství.

Po stručném srovnání s úpravou slovenskou a německou následuje kapitola věnovaná návrhům de lege ferenda. Návrhy, které diplomant předkládá (snížení sazby trestu odnětí svobody, zařazení případů actio libera in causa do obecné části, změna zákonného názvu deliktu, nahrazení pojmu návyková látka pojmem vhodnějším) jsou důvodné a akceptovatelné.

V závěru své práce diplomant shrnuje poznatky a stanoviska, ke kterým ve své práci dospěl.

Celkově lze předloženou diplomovou práci hodnotit jako dobrou. Diplomant se do potřebné hloubky seznámil nejen s minulou a současnou právní úpravou, ale rovněž s dosavadním literárním zpracováním a judikaturu, včetně interpretačních a aplikačních problémů. Kladem práce je rovněž systematičnost zpracování. Místy je však práce možná až příliš pod vlivem použitých pramenů, kdy citace a parafráze někdy nahrazují vlastní úvahy.

Předložená diplomová práce po obsahové i po formální stránce splňuje kriteria na ni kladená a je způsobilým podkladem pro obhajobu.

Při ústní obhajobě své práce by se mohl diplomant vyjádřit k otázce, jaké důvody mohly vést zákonodárce ke stanovení relativně přísných sazeb trestu odnětí svobody za trestný čin opilství (ať již podle § 201a trestního zákona nebo § 360 trestního zákoníku) ve srovnání kupříkladu s úpravou německou.

Předběžná klasifikace: velmi dobře

V Praze dne 11.5.2017

JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.
oponent